Redacţiunea Administraţiunea
Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolfu Mosse Haasenstein & Volger (Otto Maas), Henric Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat*: în Frankfurt: *G. L. Daube*: în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta" ese în fiă-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe şése lunĭ 20 franci, pe trei lunĭ 10 franci.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 218. Braşovŭ, Mercurĭ, 2 (14) Octomvre. 1891.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Octomvre 1891 st. vechiu s'a deschisŭ **nou abonamentŭ**, la care învitămŭ pe toţĭ amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl pe şése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl., pe şése lunĭ 1 fl.

Pentru România şi străinătate: pe anŭ 8 francĭ., pe şése lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ ş a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei".

Braşovŭ, 1 Octomvre v.

Dumineca trecută s'a înauguratŭ în Budapesta o nouă societate de maghiarisare, alŭ căreia scopŭ este mai ostilŭ şi mai agresivŭ, póte, ca alŭ tuturorŭ reuniunilorŭ de maghiarisare esistente până acum.

Scopulŭ acestei nouĕ societăţĭ este străformarea Budapestei într'unŭ oraşŭ naţionalŭ maghiarŭ, cum n'a fostŭ şi n'a mai fi. Pentru ajungerea acestui scopŭ, societatea şi-a luatŭ ca devisă huiduirea tuturorŭ acelorŭ cetăţenĭ ai Budapestei, carĭ în afacerile lorŭ publice şi private, în scrisŭ orĭ verbalŭ, în sînulŭ familiei orĭ în localurĭ publice, vorŭ „cuteza" a se mai folosi de altă limbă, afară de limba unguréscă.

Şi pentru ca sĕ putemŭ apreţia în de-ajunsŭ caracterulŭ agresivŭ şi ostilitatea acestorŭ pornirĭ, trebue sĕ ţinemŭ sémă mai pe susŭ de tóte, că Budapesta este capitala unui statŭ poliglotŭ, în care după firea lucrului, fiă-care poporŭ din ţéră are dreptulŭ de a pretinde sĕ fiă representatŭ în egală mĕsură cu orĭ care altŭ poporŭ.

Dér în acéstă capitală a unui statŭ poliglotŭ, vedemŭ, că netoleranţa naţională a ajunsŭ aşa de departe, încâtŭ cetăţenii băştinaşĭ de naţionalitate nemaghiară nu se vorŭ pute bucura de astăḑĭ înainte nicĭ de acele primitive favorurĭ, de carĭ se bucură străinii şi veneticii tuturorŭ capitalelorŭ statelorŭ europene.

Ne suntŭ în próspetă memoriă scandalurile, ce se înscenară véră trecută în contra Germanilorŭ din Budapesta, când cu afacerea teatrului naţionalŭ germanŭ. Scimŭ, că nu numai li-s'a interḑisŭ Germanilorŭ reedificarea teatrului lorŭ naţionalŭ, dér aceste scandalurĭ au mai avutŭ ca urmare şi demisionarea baronului Kochmeister din postulŭ de preşedinte alŭ camerei comerciale, din simplulŭ motivŭ, că a stăruitŭ pentru reedificarea acelui teatru, înaintândŭ în acestŭ scopŭ şi o petiţiă cătră monarchŭ scrisă în limba germană.

Tóte acestea s'au petrecutŭ în cea mai desĕvîrşită linişte şi nu numai, că nu s'a pusŭ nicĭ o pedecă acestorŭ pornirĭ ale fanatismului maghiarŭ, dér vedemŭ, că prin înaugurarea nouei societăţĭ de maghiarisare, ele au atinsŭ acum cele mai estreme marginĭ. După-ce cu consensulŭ şi prin întrevenirea guvernului li-s'au închisŭ Germanilorŭ din Budapesta şcólele şi instituţiunile lorŭ naţionale, făcêndu-li-se imposibilă prosperarea culturei lorŭ, vine acum însaşĭ societatea şi în modŭ făţişŭ şi cu tótă hotărîrea decretéză stingerea individualităţii naţionale a poporului germanŭ din capitala Ungariei.

Nu este neînsemnatŭ lucrulŭ acesta. Abstragêndŭ dela totalitatea celoralalţĭ locuitorĭ nemaghiarĭ, în Budapesta se află peste 100,000 de locuitorĭ numai germanĭ, carĭ suntŭ sânge din sângele marelui poporŭ germanŭ, despre a căruia devisă se ḑice, că este libertatea şi cultura.

Ce a făcutŭ marele poporŭ germanŭ pentru libertatea şi cultura acestorŭ fraţĭ ai sĕi şi cum se unesce proverbiala „fraternitate gemenă" dintre Maghiarĭ şi Germanĭ cu cele ce se petrecŭ astăḑĭ în Budapesta?...

Esperienţa ne învaţă din ḑi în ḑi mai multŭ, că dela spiritulŭ de cultură şi libertate alŭ marelorŭ popóre europene n'avemu nimicŭ de aşteptatŭ.

Viitorulŭ popórelorŭ asuprite este dependentŭ esclusivŭ de bărbăţia şi energia lorŭ. Tocmai de aceea trebue sĕ ne stringemŭ şirurile şi cu puterĭ unite sĕ luptămŭ în contra adversarului comunŭ, care tinde la nimicirea naţionalităţii nóstre.

Şi fiindcă noua societate de maghiarisare din Budapesta are de scopŭ a se estinde şi în provinciă, noi trebue sĕ fimŭ preparaţĭ de a paralisa fanatismulŭ prin fanatismŭ. Programulŭ, ce şi-l'a luatŭ noua societate de maghiarisare din Budapesta, sĕ fiă programulŭ nostru alŭ tuturora: limba unguréscă sĕ n'o vorbimŭ, ḑiare ungurescĭ în casele nóstre sĕ nu suferimŭ, în prăvălii şi localurĭ publice cu firme ungurescĭ sĕ nu intrămŭ, în societăţĭ ungurescĭ sĕ nu ne amestecămŭ.

Numai pe calea acésta vomŭ pute resfrânge ataculŭ inimicului, numai astfelŭ vomŭ pute asigura isbênda causei nóstre şi numai astfelŭ îlŭ vomŭ pute pune în respectŭ.

CRONICA POLITICĂ.

— 1 (13) Octomvre.

— Din Lemberg se telegrafiază ḑiarului „Neue Freie Presse" următórele: Dela graniţa galiţiană-ruséscă se anunţă că în cercurile *Rovno Krzemieniec*, şi *Dubno* s'a făcutŭ acum de curêndŭ o *revisiune de cai*, cu ocasiunea căreia, autorităţile politice au visitatŭ toţĭ caii locuitorilorŭ. Ofiţerii cu deosebire visitară caii. Posesorii primiră câte o copiă a protocolului de revisuire cu acea observaţiune, că în totŭ momentulŭ, la cererea autorităţilorŭ, sĕ pună caii la dispoziţiunea comandei militare.

Ministrulŭ francesŭ de rĕsboiŭ *Freycinet* a sositŭ în *Toulon*, pentru ca se esamineze cestiunea **fortificaţiilorŭ**. Ministrulŭ dede unŭ dejunŭ în onórea generalilorŭ, la care ţinŭ unŭ toastŭ pentru armată şi pentru marină. Francia, ḑise ministrulŭ, primesce din armată unŭ sentimentŭ de *siguranţă*, ce nu l'a avutŭ de 20 de anĭ. In acésta se vede o garanţiă pentru unŭ *viitorŭ mai bunŭ* şi o garanţiă pentru rangulŭ, pe care e hotărîtă se'lŭ ia în Europa. Francia, continuă ministrulŭ, nu ameninţă pe nimenĭ, *doresce pacea*, dér scie, că celŭ mai sigurŭ mijlocŭ pentru ajungerea ei, constă în aceea, ca se nu o aştepte dela nimenea şi sĕ o mulţămescă acésta sieşĭ şi respectului, ce'lŭ insuflă altora. Admiralulŭ *Rieunier* respunse la acestŭ toastŭ ḑicêndŭ: „Marina e gata sĕ întimpine orĭ ce evenimentŭ şi se ţină peptŭ cu orĭ ce eventualitate!"

Intre Carlistii din *Spania* s'a făcutŭ o *desbinare*: Unii ţinŭ cu *Don Carlos*, ér alţii cu *Nocedal*. Ḑiarului „Matin" din Parisŭ i se anunţa, că între ambele fracţiunĭ duşmane s'ar fi întêmplatŭ ciocnirĭ sângeróse, fiindŭ mulţĭ morţĭ şi rănițĭ. Luptătorii au fostŭ locuitorii din cetăţile Puente-la-Reina şi Cirauquin. Ḑiarulŭ „Liberté" nu dă mare importanţă politică acestorŭ ciocnirĭ, ḑicêndŭ că aceste arată numai ferberea ce domnesce între partisanii, carĭ se luptă pentru causa lui Don Carlos.

SCIRILE ḐILEI.

— 1 (13) Octomvre.

Congresulŭ naţionalŭ bisericescŭ alŭ Metropoliei române ortodoxe din Transilvania şi Ungaria, s'a întrunitŭ astăḑĭ în sesiunea ordinară.

***

Afacerea bisericei grecescĭ din Braşovŭ — resolvată. Lui „Kronstädter Ztg." 'i

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Călĕtoria la Schandau.

O istoriă în epistole, 1810, de **Theodor Körner.**

Isidora Iosefinei.

Tetschen, 1 Iulie.

Dórme deja totulŭ, dragă Iosefină, numai Isidora ta e încă deşteptă şi grăbesce a-ţĭ împărtăşi scirea promisă des pre călĕtoria sa. Cu sufletulŭ suntŭ la tine şi-ţĭ istorisescŭ verbalŭ; şedemŭ în draga nóstră odaiă, tu lângă feréstra cea mare arcată şi eu lângă căminŭ! Luminarea e arsă şi luna privesce atâtŭ de amicalŭ prin gémurile zugrăvite. Mi-se pare, ca şi când aşĭ audi şoptele teilorŭ dela feréstră, acum totuşĭ aşa e de liniştitŭ în giurulŭ meu, ca în scumpa, — scumpa mea mânăstire pe care aşa cu greu am părăsit'o, pentru de a merge înaintea vijeliei lumei.

Oh, şi ce stărĭ de lucrurĭ mĕ aşteptă pe mine acum! Eu, crescută în simplicitatea şi supunerea mânăstirescă, nu sciu, de unde sĕ iau curagiulŭ pentru de a suporta gândulŭ la viitorŭ. Altădată, când cu tótele şedeamŭ prietinesce la olaltă şi eu vorbiamŭ confidenţialŭ de timpurile viitóre, ne închipuiamŭ atuncĭ o vieţă casnică aşa de veselă şi aşa de fericită, şi eu mĕ dedasemŭ cu gândulŭ, că mâna mea este încă de timpuriu destinată vĕrului meu. Noi împodobiamŭ pe necunoscutulŭ meu cu totŭ ce fantasia nóstră producea numai frumosŭ, şi elŭ era punctulŭ, în giurulŭ căruia se mişcau tóte visurile nóstre. Şi acum sĕ păşescŭ înaintea minutei, care sĕ-mĭ nimicéscă tóte frumósele mele speranţe? Oh, eu simtŭ, că elŭ nu póte fi după cum mi-lŭ visamŭ eu, şi décă elŭ e astfelŭ, suntŭ nefericită.

Tatălŭ meu mĭ-a istorisitŭ multe bune despre elŭ; dér óre nu voesce tatălŭ meu numai sĕ mĕ liniştéscă? Elŭ crede, póte, că décă n'am fostŭ nicĭodată în societate cu bărbaţĭ, fiă-care va face o adêncă impresiune asupra mea. Oh, elŭ se înşélă! In liniştea mânăstirescă ni-am formatŭ prea cutezătorŭ idealele nóstre; ele nicĭ nu se vorŭ ajunge. Astfelŭ va fi nimicită póte întréga mea fericire pămêntéscă visată, şi-mĭ rĕmâne numai mângăerea, de a fi urmatŭ credinciósă voinţei bunului meu tată.

Tótă ḑiua mĭ-am făcutŭ silă, ca sĕ nu observe, cum sbuciumă durerea în peptulŭ meu, căcĭ l'ar întrista şi asta mĭ-ar frânge inima. O câtŭ e de bine, că mai potŭ cutriera încă câte-va ḑile prin acéstă natură frumósă, până a nu mai veni mirele meu; póte îmĭ aflu érăşĭ liniştea, carea m'a părăsitŭ la despărţirea de iubita mea mânăstire.

Sĕrmană Isidoră! Consciinţa de a fi împlinitŭ datorinţa fiéscă, póte sĕ-ţĭ suplinéscă tótă fericirea pămêntéscă? Oh, eu o simtŭ aşa de viu, că nu sunt stăpână peste aceste furtunĭ, sunt prea slabă, numai mânăstirea e cerculŭ, unde potŭ trăi şi lucra!

Adĭ diminéţă am părăsitŭ Töplitz-ulŭ; tata a lăsatŭ, afară de unŭ servitorŭ, totulŭ acolo, ca mai liberĭ sĕ putem trăi pentru frumósa natură. Am plecatŭ spre Auszig, unde vederea Elbei m'a surprinsŭ de minune. De aicĭ am trecutŭ dincolo şi am mersŭ spre Schrekenstein, o ruină vechiă, care de pe păreţii prăpăstioşĭ de stâncă predomnesce întréga vale: tu nu credĭ, ce impresiune făcŭ asupra mea, când şedeamŭ susŭ în odaia ruinată a cavalerilorŭ!

Adêncŭ sub mine murmura unda, şi privirea mea sbura în urma rîului, care impresoratŭ de păreţii înalţĭ de stâncă, curgea aşa linŭ şi aşa mare. Am trebuitŭ sĕ plângŭ. Eram aşa de melancolică şi totuşĭ aşa de fericită în inimă. Altă-dată o astfelŭ de privelisce nu mĕ putea aşa înveseli, dér acum — o Iosefină! Isidora ta s'a schimbatŭ tare.

Când ne-amŭ coborîtŭ érăşĭ, veni corabia nóstră spre noi. Ne-amŭ pusŭ în ea şi undele ne duceau în josŭ aşa de linŭ şi aşa de domolŭ. Acum dispărŭ Schrekenstein-ulŭ cu văile sale frumóse; valea devenia totŭ mai largă, ér când se îngusta, apăreau sătuleţe pe ţĕrmurele amicalŭ, şi noi păreamŭ a fi împresoraţĭ de stâncĭ. Aşa se schimba cu vecĭnicĭ nouĕ ademenirĭ. Amŭ prânḑitŭ în gondolă, şi neobicĭnuirea şi plăcerea aşa de mare a unei călĕtorii îndelungate pe apă

se telegrafiază din Pesta: „Prin înaltulŭ rescriptŭ regescŭ din 8 Septemvre n. c., comunitatea bisericéscă *națională (!)* grecéscă din Brașovŭ cu hramulŭ Sf. Treimĭ, *trece de sub păstorirea episcopéscă a Metropolitului românŭ din Sibiiu sub păstorirea episcopului sêrbescŭ din Pesta.* In 12 Octomvre episcopulŭ Arsenie Stoicoviciŭ a primitŭ în reședința sa episcopéscă din Szentendre, numita comunitate bisericéscă sub păstorirea sa.“ — Cum și cu a cui scire se va fi făcutŭ acésta?

***

Arestarea unui spionŭ. Diarului „Pester Lloyd“ i-se anunță, că acum câteva dile a fostŭ arestatŭ în Suceava (Bucovina) unŭ bărbatŭ, despre care se presupune că este unŭ oficerŭ francesŭ de statŭ majorŭ, care făcea serviciu de spionagiu. Se dice, că la dênsulŭ s'au găsitŭ hârtii și desemnurĭ fórte compromițătóre.

***

Ca comisarŭ alŭ guvernului pentru gimnasiile gr. or. din Brașovŭ și Bradŭ și pentru școla română reală inferióră din Brașovŭ, a numitŭ ministrulŭ Csaki, pe directorulŭ supremŭ de studii Iosifŭ *Elischer.*

***

Cursŭ de prelegerĭ comerciale pentru femei. In Oradea mare s'a deschisŭ o școlă comercială pentru femei, la care s'au înscrisŭ până acum 45 de eleve. Spesele pentru acéstă școlă le acopere orașulŭ în unire cu reuniunea femeilorŭ pentru scopurĭ de binefacere.

***

Esposiția din Praga a avutŭ în 10 Oct. *2,208.183* de visitatorĭ.

***

Linia ferată Brașov-Szepszi-Sz.-György s'a înauguratŭ în Sâmbăta trecută. La acéstă înaugurare au luatŭ parte și consilierulŭ ministerialŭ din Pesta, Gyöngyösy și mai mulțĭ ingînerĭ. Afară de aceia primarulŭ și căpitanulŭ Brașovului. In Szepsi-Sz.-György s'a datŭ unŭ banchetŭ festivŭ în onórea óspeților̆. Precum audimŭ, linia acesta se va pune în curêndŭ în circulațiune.

***

Musica orășenéscă, va da mâne unŭ concertŭ în sala hotelului „Europa.“ Inceputulŭ la 8 óre séra.

***

Focŭ în Feldióră. Sâmbăta trecută a arsŭ edificiulŭ dela gara din Feldióra. Foculŭ s'a născutŭ prin schinteile, ce au cădutŭ din locomotiva trenului de marfă, pe coperișulŭ de șindilĭ alŭ gărei. Din causa vêntului ce sufla, foculŭ s'a rĕspânditŭ fórte iute. Pompierii de aicĭ au fostŭ chiămațĭ în ajutorŭ pe cale telegrafică.

O circulară în causă Kișdedovurilorŭ.

„Biserica și Școla“ din Aradŭ publică următórea circulară a P. S. Sale Episcopului Aradului *Ioanŭ Mețianu,* dată din ședința consistorială dela 25 Septemvre 1891:

Nr. 4460.

Tuturorŭ pt. inspectorĭ școlarĭ.

Inaltulŭ ministeriu reg. de cultŭ și de instrucțiune publică ni-a trimisŭ provocarea următóre:

I.

Nr. 43.672.

Intru înțelesului §-lui 4 din legea despre asile de băiețĭ, articululŭ XV din anulŭ 1891, am trimisŭ unŭ cerculară către comisiunile administrative ale singuraticilorŭ municipie în causa conscrierii pruncilorŭ în etate de 3—6 anĭ, carĭ suntŭ obligațĭ a cerceta școlele de infanțĭ séu asilele de băiețĭ. Amintitulŭ cerculară îlŭ trimitŭ la pt. jurisdicțiune diecesană în copia sub ·/. cu acea recercare, sĕ binevoéscă a-i reflecta pe preoții de sub jurisdicțiunea sa, ca dênșii sĕ sprijinéscă cu promptitudine pe antistiile comunalĭ la efeptuirea acestei conscrierĭ și la rectificarea listelorŭ de conscripțiune.

Budapesta 24 Septemvre 1891.

Conte Csáky m. p.

II.

Copia cercularului din Ministeriulŭ de cultŭ și de instrucțiune publică dd. 24 Septemvre 1891 Nr. 43.672 către comissiunile administrative ale tuturorŭ comitatelorŭ:

§. 4 din articululŭ de lege XV de la 1891 despre asilele de băiețĭ, a enunciatŭ obligamentulŭ pentru pruncii de 3—6 anĭ se cerceteze scolile de infanțĭ séu asilele de băiețĭ. Acum este de lipsă, pentru efeptuirea legii, ca în fiecare comună sĕ se constateze numĕrulŭ pruncilorŭ celorŭ îndrumațĭ la școla de infanțĭ séu la asile de băiețĭ. Dreptaceea Te provocŭ pe pt. Dta sĕ îndrumezĭ antistiile comunalĭ ca numai decâtŭ, mergêndŭ dela casă la casă, și cu ajutorulŭ matriculelorŭ dela preoțĭ, sĕ conscrie cu punctualitate pruncii de 3—6 anĭ, și la ocasiunea conscrierii sĕ cerce a-șĭ câștiga despre fiăcare pruncŭ acea convingere, că óre este prunculŭ, acasă séu aiurea, în continuu sub receruta îngrijire și priveghiare?

De óre ce obligamentulŭ pruncilorŭ la școla poporană este așa stabilitŭ prin cerculară din 31 Martiu 1878 Nr. 7280 că sĕ consideră de obligatŭ acelŭ pruncŭ, carele până la începutulŭ anului școlarŭ, adecă până în luna lui Septemvre, a împlinitŭ anulŭ alŭ 6 alŭ etății, decĭ și la stabilirea obligamentului pentru asile trebue sĕ ne acomodămŭ cu rigóre după amintitulŭ terminŭ și sĕ ne conformămŭ aceluia, pentru că cu începerea obligamentului la școla poporană încétă obligamentulŭ la asile.

Intru înțelesulŭ acestora, acum la conscrierea presentă, are sĕ se considere de deobligatŭ la asile acelŭ pruncŭ, carele până la 1 Septemvre an. cur. a împlinitŭ anulŭ 3, alŭ 4 și alŭ 5-lea. Despre acești prunci sĕ se facă, pe basa conscripțiunei, liste nominalĭ. După numele fiă-cărui pruncŭ sĕ se arete anulŭ și diua nascerii, de asemeneadupă fiă-care pruncŭ în rubrică separată sĕ se arete, că óre este, acasă séu airea, în continuu sub receruta îngrijire și priveghiare?

Din listele de conscriere, compuse astfelŭ în două esemplare, antistia comunală sĕ subștérnă unŭ esemplarŭ la pt. D-ta până la finea lui Novembre an. cur., éră pt. D-ta vei constata din listele întrate, că în fiă-care comună, de pe teritorulŭ comitatului, câțĭ prunci suntŭ obligațĭ la asile, și că dintre aceștia câțĭ nu stau acasă séu aiuria, în continuu sub receruta îngrijire și priveghiare, și prin urmare din acéstă causă suntŭ obligațĭ a cerceta școla de infanțĭ séu asilulŭ de băiețĭ, va sĕ dică pentru carĭ trebue sĕ se înființeze asemenĭ institute. Despre resultatulŭ conscripțiunei sĕ-mĭ facĭ nesmintitŭ raportŭ detaiatŭ până la finea lui Decembre an. cur.

III.

Acelŭ §. 4. din articolulŭ de lege XV. dela 1891, pe care se baséză Inaltulŭ Ministerŭ, atâtŭ în prevocarea sa de mai susŭ, câtŭ și în circulărulŭ către municipii, conține dispositiunile acestea:

„Acolo, unde esistă școla de infanțĭ séu asilŭ de băiețĭ, este datorŭ fiă-care părinte séu tutorŭ sĕ-șĭ trimită în acelŭ institutŭ fiulŭ séu pupilulŭ de 3—6 anĭ, afară numai de acelŭ casŭ, în care dovedesce cumcă prunculŭ acasă séu verĭ unde aiurea are parte de receruta îngrijire séu priveghiare.

„Acelŭ părinte séu tutorŭ, carele după provocarea dela competenta comisiune inspecțiunătóre nu dovedesce, că prunculŭ séu pupilulŭ este sub îngrigirea recerută, și totușĭ nu-lŭ trimite în școla de infanțĭ séu în asilulŭ de băiețĭ, va fi pedepsitŭ de antistia comunală cu 10 până la 50 crucerĭ, eiectându-se pedépsa gradat și repețindu-se în favórea casei dela școla de infanțĭ séu dela asilulŭ de băiețĭ“.

IV.

Din testulŭ legii și din ordinațiunile ministerialĭ, citate până aicĭ, invederéză, că legea obligă pe părințĭ și tutorĭ, sĕ-șĭ trimită pruncii și pruncele séu pupilii în asilulŭ de băiețĭ, décă nu-i potŭ îngrigì séu priveghia acasă séu aiurea. Unde părinții séu tutorii dovedescŭ, că ei înși-șĭ pórtă grijă de ajunsŭ de pruncii și pruncele séu de pupilii lorŭ, acolo încétă obligamentulŭ de a-i trimite la asilŭ, dér se recere ca acéstă dovadă sĕ se producă la compunerea conscripțiunei pentru a se induce în rubrica anumită spre acestŭ scopŭ.

Decĭ fiă-cine se póte subtrage de sub obligamentulŭ legalŭ cu modulŭ celŭ mai simplu, adecă va demostra că de pruncii și pruncele sale, a purtatŭ însușĭ grijea recerută și până acuma, și declară, că și de aicĭ înainte va avé grije și priveghiare.

Legea și ordinațiunile lasă în voia părinților̆, cum vorŭ aceștia sĕ esercieze îngrigirea amintită și priveghiarea, fiă acasă, fiă aiuria; nu-i légă de asile, numai pretinde sĕ fiă îngrijirea de ajunsŭ.

Va sĕ dică, obligamentulŭ strictŭ de a-șĭ trimite pruncii la asile, privesce numai pe acei părințĭ, carĭ decădușĭ de totŭ în nesciință séu neputință, nu suntŭ în stare a purta grige de fiiĭ lorŭ.

Când prin acésta Te poftimŭ pe pt. D-ta ca presenta scrisórea nóstră — din care Țĭ comunicămŭ unŭ numĕrŭ recerutŭ de esemplare tipărite — s'o împarțĭ tuturorŭ oficielorŭ parochialĭ submanuate, Te poftimŭ totodată sĕ-i îndemnĭ și sĕ-i provocĭ pe on. preoțĭ a da mână de ajutorŭ antistielorŭ comunalĭ la facerea conscripțiunilorŭ amintite, și sĕ-i lumineze pe părințĭ despre dreptulŭ lorŭ, ce li este acordatŭ prin lege, că adecă dênșii potŭ însușĭ a purta și mai departe grigea recerută pentru fiii lorŭ.

Cum înfloresce cultura ungurescă?

Pentru a rĕspunde mai clarŭ la acéstă întrebare vomŭ specifica astădĭ mai cu deamĕruntulŭ sumele întrebuințate din bugetulŭ statului pentru scopurĭ culturale unguresci.

In bugetulŭ anului viitorŭ scimŭ, că suntŭ preliminate cheltuelile totale cu 395.5 milióne fl. Din acestă sumă suntŭ destinate pentru scopurĭ culturale 7,607.204 fl. Déca din suma din urmă subtragemŭ întratele portofoliului de culte în sumă de 1,080.014 fl., precum și suma de 354,172 fl. menită pentru scopurĭ bisericescĭ, rĕmână *pentru scopurĭ curatŭ culturale 6,173.018 fl.* Fața cu anulŭ curentŭ, în bugetulŭ anului viitorŭ se arată la acéstă rubrică o crescere de 0.3%, va sĕ dică aprópe 300,000 fl.

Din preliminariulŭ specialŭ de bugetŭ alŭ ministeriului de culte, însemnămŭ următórele:

In urma nouei legĭ pentru Kișdedovurĭ, ministeriulŭ de culte a preliminatŭ cheltuelile pentru Kișdedovurĭ cu vre-o 50,000 fl. In anulŭ acesta au fostŭ destinațĭ pentru Kișdedovurĭ 75,000 fl.; pentru anulŭ viitorŭ însĕ suntŭ preliminațĭ în scopulŭ acesta 120,000 fl.

Urméză apoi unŭ plusŭ de 46,000 fl. pentru scopurĭ culturale poporale, din carĭ au sĕ se ridice mai multe școle nouĕ elementare de statŭ, ér altele sĕ se mărescă și completeze. Pentru consiliulŭ din nou organisatŭ alŭ instrucțiunei publice este preliminatŭ în bugetulŭ anului viitorŭ unŭ plusŭ de 4204 fl. Pentru universitatea din Budapesta unŭ plusŭ de 13,352 fl. Pe séma preparandiei pentru școlele medii din Budapesta și pe séma scólei de praxă a acesteia unŭ plusŭ de 1305 fl. Pentru universitatea din Clușiu unŭ plusŭ de 21,724 fl. Pentru academia de arte Iosefina unŭ plusŭ de 3900 fl.

---

mĕ transpuse în curêndŭ într'o dispozițiune plăcută.

In fine zărirămŭ turnurile castelului Tetschen, ne apropiamŭ, și elŭ stĕtea în întréga sa splendóre înaintea nóstră. Pe o stâncă înaltă elŭ se ridică peste cetate, care mai din depărtare nicĭ nu se zăresce. Era o privelisce prețiósă, când corabia nóstră cotì pe lângă colțulŭ unei stâncĭ, și întréga frumsețe stĕtea așa deschisă înaintea nóstră.

După ce amŭ debarcatŭ, plecarămŭ în susŭ spre castelŭ, de unde ai o privelisce ceréscă asupra țĕrei. Mai multŭ m'a surprinsŭ vederea Rosenbergului. In forma și coloritulŭ sĕu, e drăgălașŭ a vedé așa ceva și de o astfelŭ de privire eu nu mĕ despartŭ bucurosŭ. Grădina castelului e tare frumósă și bine situată, dér mai multŭ mi-a plăcutŭ din ea pavilionulŭ, sub care vuesce Elba. Era o mișcare și o viéță varià și vióiă la țĕrmure; mai multe corăbii stĕteau ancorate, și noi toțĭ ședeamŭ cu plăcere sub coperișulŭ amicalŭ, până ce mătușa ne aduse aminte de aerulŭ rĕcorosŭ de séră, și amŭ fostŭ silițĭ a ne reîntórce.

Cârciuma, unde ne aflamŭ, era grozavŭ de murdară; îmĭ era greu sĕ-mĭ ascundŭ disgustulŭ înaintea tată-meu, care făcea totŭ posibilulŭ pentru de a-mĭ face odăița suferibilă.

Oh, cum era de totŭ altfelŭ în plăcuta nóstră odaiă! M'am gânditŭ adĭ de o miiă de orĭ la pacînica mea mănăstire și la scumpa mea Iosefina. Totușĭ acum rĕmâiu sănĕtósă, altfelŭ mĕ dojenesce mătușa, că-mĭ stricŭ ochii cu scrierea târdiu. Mii de sărutărĭ pentru tine scumpă Iosefină. Mâne îțĭ povestescŭ érășĭ.

Lichtenfels lui Willmar.

2 Iulie.

Bunule Willmar, invidiéză-mĕ totŭdéuna pentru diua de adĭ, petrecută așa de romanticŭ în acéstă romantică natură. Mi-s'a întêmplatŭ o aventură plăcută. Sunt de minune dispusŭ, cu unŭ nou interesŭ am privitŭ și am simțitŭ totulŭ mai adêncŭ. In ce dispozițiune superióră m'au transpusŭ deodată aceste romantice aspirațiunĭ! Dér lasă sĕ-țĭ istorisescŭ:

In hotelulŭ din piață, unde am descinsŭ, mănâncŭ binișorŭ, și asta póte fi causa de m'am pomenitŭ așa de târdiu. Planulŭ meu, de a merge peste Kuhstall spre Winterberg și Prebischthor, mi-a trebuitŭ sĕ-lŭ lasŭ și nu-mĭ rĕmase altă, decâtŭ a merge de aicĭ directŭ spre Winterberg și apoi spre Pebischthor. Pentru toura asta mai era destulŭ timpŭ; am mersŭ decĭ mai întâi la scăldile bine întocmite ce se află unŭ pătrarŭ de óră după cetate în minunata vale Kirnitz, mĕ întării în undele, ce-țĭ dau sănĕtate, și câteva ceasce de cafea, ce-mĭ comandasemŭ, îmĭ plăcură de minune.

Astfelŭ pregătitŭ, am călĕtoritŭ pe o barcă pe lângă țermurele Elbei în susŭ spre Schmilke și-am urcatŭ Winterbergulŭ. Nimicŭ nu-i lipsia din priveliștea sa ceréscă! Privirea ce ți-o dă, e multŭ mai puținŭ cuprindĕtóre, dér mai pitoréscă, de cum e privirea, ce-țĭ oferŭ multe délurĭ multŭ mai înalte.

M'am aruncatŭ josŭ la umbra fagilorŭ sânțĭ, în curêndŭ m'am perdutŭ la vederea acestei lumĭ pompóse, și-oiŭ fi ședutŭ deja multŭ timpŭ așa până ce am audìtŭ vocĭ din depărtare și-am vĕdutŭ vestminte albe lucindŭ printre arborĭ în depărtare. Imĭ era neplăcutŭ, sĕ fiu astfelŭ conturbatŭ; m'am sculatŭ și am plecatŭ cu pașĭ repedĭ spre Prebischthor.

Călĕtorii străinĭ veniau spre noi, cum se părea, erau tata, mama și fiica; vederea fetei, în a cărei față atrăgĕtóre era pronunțatŭ totŭ ce cunoscŭ frumosŭ și sântŭ, statura nobilă înaltă, carea așa contrasta cu simplicitatea îmbrăcămintei ei, mĕ puse în uimire; i-am salutatŭ respectuosŭ și sĕ fi vĕdutŭ tu grația, cu carea mi-a mulțămitŭ!

Fără voiă mi-a căutatŭ sĕ stau pe locŭ și sĕ mĕ uitŭ lungŭ în urma ei, până ce a dispărutŭ după arborii pădurei. Fata se uità de douĕ-orĭ îndĕrĕtŭ; așĭ fi alergatŭ în urma ei, pentru de a-i atinge numai marginea hainei.

Vĕdŭ deja, cum rîdĭ de mine și ai totŭ dreptulŭ. Ițĭ mărturisescŭ cu plăcere, că nicĭ-odată n'au făcutŭ doi ochĭ de copilă acea impresiune asupra mea.

Când în fine, ca perdutŭ de visurĭ, am ajunsŭ pe Prebischthor, aflai sub pomulŭ, ce stă în mijloculŭ porței, o batistă cu numele „*Isidora*“ pe ea; era așa de fină și gingașă, ca o țesetură de fildeșŭ și mirosa de totŭ plăcutŭ.

Sigurŭ era dela ea; o păstramŭ cu îngrijire și nu puteamŭ înceta de a ceti

Apoi s'a mai preliminatŭ în bugetulŭ anului viitorŭ unŭ plusŭ de 15,000 fl. pentru subvenţionarea gimnasielorŭ, 49,000 fl. pentru subvenţionarea scólelorŭ reale. Pentru subvenţionarea şcólelorŭ comunale şi confesionale unguresci încă e preliminatŭ unŭ plusŭ de 17.000 fl.; pentru spólele unguresci a învĕţăceilorŭ de meserii încă a preliminatŭ ministrulŭ pentru anulŭ viitorŭ unŭ plusŭ de 9900 fl., — cu totulŭ subvenţia anului viitorŭ pentru acestŭ scopŭ e de 63,900 fl.

In fine mai amintimŭ, că pentru noulŭ cursŭ comercialŭ orientalŭ încă suntŭ provĕduţi în bugetŭ 6548 fl.

Aşa se practică faţă cu noi justiţia unguréscă. Din cele 7 milióne şi jumĕtate de florini preliminaţi pentru scopuri culturale, nu s'a ajunsŭ nici măcarŭ unŭ banŭ pentru promovarea culturei altorŭ naţionalităţi, ci tóte aceste milióne suntŭ destinate esclusivŭ numai pentru cultura unguréscă şi pentru promovarea scopurilorŭ de maghiarisare.

Guvernulŭ Bucovinei şi Românii.

Sub acest titlu publică „Gazeta Bucovinei“ unŭ articulŭ privitorŭ la actuala situaţiune politică a Românilorŭ Bucovineni. Reproducem şi noi din acestŭ articolŭ următórele.

„Deşi sistemulŭ, după care se guvernéză în Austria de vre-o doispredece ani în cóce, s'ar păré a întruni tóte condiţiunile pentru a puté garanta o desvoltare naţională a singuraticelorŭ popóre, şi Românii bucovineni erau între cei dintâiu, cari se angajaseră a sprigini guvernulŭ contelui Taaffe, — evenimentele din urmă din Bucovina, politica guvernului localŭ faţă cu Românii, nu erau delocŭ potrivite a ne determina pentru stabilirea unui programŭ *à tout prix* guvernamentalŭ.

Şi că aveamŭ dreptate sé ne impunemŭ acésta reservă, se dovedesce în modŭ destulŭ de eclatantŭ prin înseşi faptele ce s'au urmatŭ mai alesŭ dela apariţiunea „Gazetei Bucovinei“ încóce.

Nu avemŭ decâtŭ se aruncămŭ o scurtă privire asupra celorŭ din urmă acte ale guvernului localŭ, pentru-ca sĕ ne convingemŭ pe deplinŭ, că elŭ nu numai nu respectéză justele pretenţiuni ale celei mai numĕróse poporaţiuni baştinaşe din ţéră, ci lucréză diamentralŭ opusŭ intereselorŭ acestia şi nu manifestéză nici acea bunăvoinţă, pe care ea ar merita-o pentru spriginulŭ ce-lŭ dă de unŭ timpŭ atâtŭ de îndelungatŭ guvernului centralŭ din Viena.

Deja cu prilegiulŭ celorŭ din urmă alegeri pentru camera deputaţilorŭ, contele Pace, actualulŭ preşedinte alŭ ţerii nóstre, şi-a datŭ tótă silinţa, ca sĕ reducă numĕrulŭ deputaşilorŭ români credincioşi guvernului. Numai într'unŭ singurŭ cercŭ electoralŭ a rĕmas elŭ neutralŭ faţă cu alegerea de deputatŭ, şi şi acolo deputatulŭ Românilorŭ a eşitŭ cu o majoritate impunĕtóre faţă cu candidatulŭ rusescŭ.

Uneltirile unorŭ organe ale guvernului pe timpulŭ celui din urmă recensemêntŭ în Bucovina suntŭ fiă-cărui próspete în memoriă. Parola era şi aci, de a scóte pe câtŭ se póte la ivélă elementulŭ rusescŭ în ţéră, pentru de a presenta pe Români ca pe unii ce nu forméză nici măcar majoritatea relativă a locuitorilorŭ.

Inainte de asta cu vreo câteva luni, senatulŭ universităţii din Cernăuţi a propusŭ, ca pe cei trei dintâiu pentru împărtăşirea cu stipendii împĕrătesci, pe trei studenţi români, cari erau cei mai bine cualificaţi şi tot-odată şi cei mai sĕraci. Ce s'a întêmplatŭ? Guvernulŭ a votatŭ stipendii numai pentru doi, ér alŭ treilea stipendiu 'l-a datŭ unui Rusŭ, care nu era propusŭ între cei trei dintâiu, care avea esamene mai slabe şi e fiulŭ unui consilierŭ de tribunalŭ bine situatŭ.

In acelaşŭ timpŭ s'au împărţitŭ cinci stipendii şi din fondulŭ religionarŭ gr. or. pentru elevi dela şcóla reală gr. or. din Cernăuţi. Corpulŭ didacticŭ dela acea şcólă a propusŭ numai 4 elevi pentru stipendiare. Aceştia erau deasemene cei mai bine cualificaţi, băeţi sĕraci şi, totŭ din întêmplare, şi ei de naţionalitate română. Consistoriulŭ archidiecesanŭ primesce pe toţi cei patru şi propune de alŭ 5-lea pe unŭ altŭ Românŭ, care şi elŭ era unulŭ dintre cei mai buni şi mai sĕraci. Guvernulŭ şterse trei Români şi dă preferenţă unorŭ Ruşi cu note mai slabe şi materialicesce mai bine situaţi.

E secretŭ publicŭ, că avêndŭ sĕ se stabiliseze unulŭ dintre cei mai vrednici profesori dela gimnasiulŭ gr. or. din Suceava, preşedintele a fostŭ în contra stabilirii lui, sub cuvêntŭ, că odinióră era administratorulŭ unui diarŭ românescŭ politicŭ.

Ce s'a întêmplatŭ la alegerile din Suceava? Cine nu-şi aduce aminte de opintirile organelorŭ guvernului, pentru de a scóte pe Români, pe chiar Românii naţionali, cari suntŭ totodată şi guvernamentali, din representanţa acelui oraşŭ aşa dicêndŭ românescŭ!

Afacerea cu alegerea de primarŭ în Câmpu-lungŭ ni-e tuturorŭ próspĕtă în memoriă. Nu a voitŭ auctoritatea politică sĕ vêre de primarŭ şi aci în acéstă comună de munte curatŭ românéscă pe unŭ veneticŭ galiţianŭ? Ce sĕ mai dicemŭ în cele din urmă numiri de inspectori şcolari? Aici exoperéză guvernulŭ numirea unui inspectorŭ, prin care se lovesce în sentimentele patriotrice şi naţionale ale Românilorŭ din acelŭ districtŭ, colo, cu încungiurulŭ consiliului şcolarŭ alŭ ţĕrii şi fără ca inspectorului românŭ de pănă acum sĕ i-se fi pututŭ face o imputare, scóte la cale numirea unui străinŭ catolicŭ, pe care, acum suntŭ cinci ani, ministrulŭ l'a abandonatŭ tocmai în urma protestului Românilorŭ.

Aceste suntŭ cele mai marcante fapte ale guvernului localŭ. Şirulŭ prigonirilorŭ îndreptate însĕ de unŭ timpŭ încóce în contra nóstră, e lungŭ, de totŭ lungŭ.

Ce felŭ de politică e acésta şi cum se potrivesce ea cu politica cabinetului Taaffe, spriginitŭ şi de Românii bucovineni?“

Telegramele „Gaz. Trans“.

(Serviciulŭ biroului de cor. din Pesta).

Viena, 13 Octomvre. Antisemiţii au aruncatŭ cu petri mari ca pumnulŭ, în ferestrele sinagogei Rudolfsheim, care era plină de evlavioşi. Geamurile au fostŭ sparte. Nimenea n'a fostŭ vătămatŭ. Autorităţile urmărescŭ pe făptuitori.

Bucuresci, 13 Octomvre. Scirile respândite de diare, că principele Ferdinand va abdice dela tronŭ în favorulŭ fratelui Carolŭ, şi că acesta din urmă va întra în curêndŭ într'unŭ regimentŭ românescŭ de cavalerie, din partea cercurilorŭ bine informate suntŭ declarate de neadevĕrate.

Viena, 13 Octomvre. Comisiunea bugetară a primitŭ propunerile privitóre la scurtarea desbaterilorŭ bugetare.

Mendrizzio, (cantonulŭ Tessin) 13 Octomvre. Farmacistulŭ liberalŭ Buzzi a fostŭ asasinatŭ de către trei indivizi conservativi. Unulŭ dintre acestia a fostŭ arestatŭ, ceilalţi au fugitŭ.

Literatură.

A apărutŭ:

Geografia şi Istoria în şcóla poporală. Manualŭ, compusŭ conformŭ planului de lecţiuni alŭ d-lui *Vasile Petri* pentru clasa a IV, V şi a VI-a, de *Teodorŭ V. Petrişorŭ* învĕţătorŭ. Tipografia „Aurora“ A. Todoranŭ, Gherla 1891. Formatŭ 8^0 cu 106 pagini. Preţulŭ 40 cr. Se află de vêndare la autorulŭ în Alibunarŭ, com. Torontalŭ.

Calendarulŭ Aurorei pe anulŭ visectŭ 1892, cu ilustraţiuni. Editura Tipografiei „Aurora“ A. Todoranŭ. Gherla 1891. Formatŭ 8^0 cu 63 pagini. Preţulŭ 30 cr.

Necrologŭ. **Maria Petruţa n. Todea,** soţia d-lui Alesandru Petruţa din Tăuni, a rĕposatŭ în 11 Octomvre n. c. în etate de 41 de ani. O deplânge nemângăiatulŭ soţŭ cu doi fii ai sĕi. — **Fiă-i ţĕrîna uşóră!**

DIVERSE.

Puterea bărbaţilorŭ şi a femeilorŭ. In Parisŭ s'au făcutŭ de curêndŭ nisce cercetări scientifice cu privire la puterea bărbaţilorŭ şi a femeilorŭ. Resultatele dobêndite suntŭ următórele:

Puterea femeilorŭ în raportŭ cu a bărbaţilorŭ face 3 din 5 părţi. Celŭ mai tare bărbatŭ are o greutate de 190 de fonţi, ér celŭ mai slabŭ are o greutate de 90 de fonţi. Aşa-déră pentru bărbaţi puterea mijlocia e socotită cu 126 de fonţi. Mâna dréptă póte ridica o greutate mai mare cu 22 de fonţi, decâtŭ mâna stângă. Dintre femei, cea mai tare are o putere de 99 de fonţi, cea mai slabă de 36 de fonţi; prin urmare puterea mijlociă a femeilorŭ se póte socoti cu 74 de fonţi. S'a constatatŭ şi aceea, că femeile de statură mai mică suntŭ de obiceiu mai tari, decâtŭ femeile de statură înaltă.

Noţiuni divergente. Bărbatulŭ (întră bétŭ în casă şi se uită la stele) Vedi nevastă *„ursulŭ mare“*, pe care l'a creatŭ atâtŭ de frumosŭ Dumnedeu? — *Femea* (supĕrată) „Dă-mi pace cu ursulŭ tĕu, eu vĕdŭ numai o *maimuţă mare!*“

Cursulŭ la bursa din Viena.

din 12 Octomvre a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	104 30
Renta de hârtiă 5%	100,85
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	115.50
dto argintŭ	97.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	111.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisunei]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	—.—
Bonuri rurale ungare	89.90
Bonuri croato-slavone	104.50
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	141.
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	130.50
Renta de hârtiă austriacă	91.35
Renta de argintŭ austriacă	91.10
Renta de aurŭ austriacă	109 20
Losuri din 1860	136.70
Acţiunile băncei austro-ungare	1016.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	328.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	283.25
Galbeni împĕrătesci	5.57
Napoleon-d'ori	9.30
Mărci 100 imp. germane	57.60—
Londra 10 Livres sterlinge	117,35

Proprietarŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

---

de mai multe-ori frumosulŭ nume. Totuşi zace unŭ farmecŭ propriu într'unŭ nume frumosŭ binesunătorŭ; o fată, pe care o chiamă Urséla, Rachila, Rebecca séu Charitas, e imposibilŭ de a-mi plăcé chiar de ar posede totŭ farmeculŭ din lume. Isidora! Isidora! ce melodiă se esprimă în acestŭ nume, ce chipŭ fármecătorŭ se vîră la tonurile sale prin inimă!

Inzadarŭ mĕ întrebi, cum e Prebischtoru-lŭ şi ce impresiune a făcutŭ asupra mea monstruósa sală de stânci. Am fostŭ cu multŭ mai tare ocupatŭ cu ce am aflatŭ, şi înzadarŭ îmi mai arătă conducĕtorulŭ meu tóte simguraticele turnuri ale regiunei dinprejurŭ.

Am alergatŭ în josŭ pe prăpăstiosulŭ délŭ, ce duce în frumósa vale pitorésca, şi ocupatŭ numai cu gândulŭ la frumósa mea necunoscută, am ajunsŭ în curêndŭ în celŭ mai apropiatŭ satŭ boemŭ lângă Elba la Hirnitz — schkretscham, unde conducĕtorulŭ meu îmi procură o luntriţă uşóră, care sĕ ne ducă tocmai până la Schandau.

Legănatulŭ linŭ alŭ luntrei îmi aduse fantasia iritată érăşi în linisce; cu inimă veselă gustamŭ priveliştea pompósă a romanticei văi Elba, când apunêndŭ sórele, auriau vêrfurile stâncilorŭ. Când voiam se trecem pe lângă Schmilke, celŭ dintâiu satŭ săsăscŭ, am observatŭ pe străinii mei, cari tocmai erau sĕ se pună încă într'o luntre. Sub unŭ pretestŭ am lăsatŭ se steie pentru de a trece ei înainte, şi după-ce au plecatŭ, îi ajunsesemŭ în curêndŭ cu uşóra mea luntre, rĕmânêndŭ numai la mică depărtare în urma lorŭ. Deja înoptă prin văi şi luna da romanticului acestorŭ óre desĕvîrşirea cea mai înaltă. Ea plutea ca o negură uşóră înaintea mea pe unde; câte-odată audiamŭ unele tonuri line ale vocei sale melodióse, audiamŭ, cum îi dicea „Isidora“, şi unŭ simţŭ mĕ cuprinse, ca şi care, mărturisescŭ, încă n'am cunoscutŭ. Nu ara aceea, ce se dice sentimentŭ şi de care adesea mi-am bătutŭ jocŭ, era o sântă însufleţire înaltă pronunţată pentru frumosŭ şi nobilŭ, era idealulŭ meu în chipurile farmecătóre ale acestei óre. Ca duhurile trecutului steteau stâncile în palida lumină a lunei, şi aruncau umbra lorŭ spre văile triste. Nimicŭ nu conturbă liniştea sântă, de câtŭ lovitura cu vâsla a luntrelorŭ şi pliosăitulŭ undelor.

De-odată am auditŭ rĕsunândŭ vocea Isidorei, care în tonuri dulci ceresci cânta unŭ cântecŭ simplu, dér drăgălaşŭ, în care se cuprindea întreaga espresiune şi abundanţă a simţĕmêntului şi în care se esprima sfinţenia momentului atâtŭ de plăcutŭ, imprimându-se adêncŭ în inima mea. La strota ultimă deveni vocea ei aşa de infinitŭ de lină şi durerósă, încâtŭ rĕsună ca strigătulŭ duhurilorŭ preste unde. Oh, de-aşi fi pututŭ privì, cum ochiulŭ ei ardea de sigurŭ în însufleţirea sântă.

Prea curêndŭ am ajunsŭ în Schandau, şi cine nu simte bucuria mea, când am vĕdutŭ, că şi ei vorŭ locui în hotelŭ. Ei închiriară o odaiă mare lângă a mea şi eu puteamŭ asculta neconturbatŭ vorbirea plăcută a Isidorei. Câtŭ de potrivitŭ, câtŭ de adevĕratŭ vorbia ea despre lucrurile pe cari le cercetase adi, câtŭ de adêncŭ a simţitŭ farmecele naturei. Am înţelesŭ, cum tatălŭ proiectă pe diminéţă o partiă pe Kuhstall şi cum se învoiră femeile cu bucuriă.

Numai decâtŭ mi-am angajiatŭ unŭ conducĕtorŭ la birtaşulŭ meu, pentru de a da după putinţă unŭ avêntŭ romanticŭ întêlnirii. In fine se făcù linişte la ei şi eu m'am pusŭ sĕ-ţi scriu acésta nesfîrşită epistolă.

Willmar, dă pace mustrărei; ce ai pe limbă; eu însu-mi m'am mustratŭ aprópe de o miă de óri; încă nu-mi cunosci mirésa! Eu simtŭ bine, ce grozavă schimbare s'a petrecutŭ în mine; eu simtŭ, cum s'a nobilitatŭ dispoziţiunea mea, dér simtŭ tot-odată, că nu e nici una dintre espediţiunile momentane ale inimei. Că inima ar puté sgudui mintea aşa de iute, îmi era pănă acumŭ cu totŭ de necredutŭ; dér că o singură privire de copilă mi-ar puté aduce în strêmtóre vesela mea linişte, credută aşa de puternică, am ţinutŭ de imposibilŭ. Oh, m'am jucatŭ fără grijă cu leulŭ! Totuşi eu suntŭ unŭ copilŭ. Willmar, Wilmar! Tu-mi diceai adese, că aşi avé prea multă uşorătate de minte. Dă-mi acumŭ încă-odată atâtŭ de multe şi aşi puté fi mai fericitŭ, celŭ puţinŭ mai liniştitŭ.

(Va urma.)

Cursulu pieţei Braşovŭ.

din 13 Octomvre st. n. 1891.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.23	Vênd.	9.26
Argintŭ românescŭ	„	9.16	„	9.21
Napoleon-d'orĭ	„	9.24	„	9.29
Lire turcescĭ	„	10.50	„	10.55
Imperialĭ	„	9.50	„	9 55
Galbinĭ	„	5.45	„	5.50
Scris. fonc. „Albina" 6%		—.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	—.—	„	—.—
Ruble rusescĭ	„	122.—	„	125.—
Mărcĭ germane		57.—	„	57.50

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Arverési hirdetményi kivonat.

A. fogarasi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatoság közhirré teszi, hogy Popitza Iuon alsó Komonai lakas végrehajtatónak kkoru Comsia Axente végrehajtást szenvedö elleni 120 frt. tökekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében, a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbiroság) területén lévö alsó Komonan fekvö az d. Komonai 94 sz. tjkben foglalt.

hr. sz. ingatlan.		hr. sz. ingatlan.		hr. sz. ingatlan.	
352 (353 (	122 f.	1747 (1770 (	40 f.	3910 (3911 (	141 f.
751	240 „	1787/1	6 „	4043	10 „
811 (863 (	15 „	1788/1	5 „	4849	29 „
		2515/1	13 „	4947 (4948 (	50 „
973	27 „	2790/1	30 „		
1163	11 „	2790/4	30 „	5689	37 „
1275/3	13 „	2892	28 „	5712	56 „
1276/2 (1277/1 (	14 „	3392	56 „	5827	12 „
		3410	56 „	5939/1	26 „
				3733/8	141 „

az árverést ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az *1891 évi November hó 5-ik napján délelött 10 órakor* Also Komona község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi: LX t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biroságnál elöleges elhelyezéséröl kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Fogaras, 1891 évi Julius hó 17 napján.

A fogarasi kir. járásbiroság mint tkvi hatóság.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 20 Iulie 1891.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată
Viena	10.50	8.—		3.25
Budapesta	8.30	1.50	5.50	9.15
Szolnok	11.38	3.57	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53	7.06	1.50	2.12
	4.—	7.13	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.39	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		3.57	
Bucia	6.05	8.51	4.29	
Ciucia	6.31	9.07	4.55	4.21
Huedin	7.12	9.37	5.34	4.55
Stana	7.29		5.51	
Aghiriş	7.49		6.12	
Ghirbău	8.01		6.25	
Nădĕşel	8.14		6.39	5.47
Cluşiu	8.29	10.37	6.56	6.—
	8.46	11.10	8.20	6.18
Apahida	9.03	11.28	8.45	6.34
Ghiriş	10.12	12.38	10.21	7.34
Cucerdea	10.37	1.14	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.21	11.17	
Vinţul de sus	11.04	1.29	11.26	
Aiudŭ	11.28	1,54	11.54	8.22
Teiuşŭ	11.45	2.13	12.18	8.38
	12.13		12.58	8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blaşiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copşa mică	1.51		2.48	9.48
	2.12		3.03	9.50
Mediaşŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10.28
Sighişóra	3 46		4.49	11.04
Haşfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apaţa	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9.18	1.35
Braşovŭ	8.—	Tren de persóne	10.05	2.09
		12.20		2.19
Timişŭ		1.41		3.01
Predealŭ		2.26		3.31
Bucurescĭ		8.50		9.30

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.35		8.50	
Predealŭ	1.12		5.16	
Timişŭ	1.42		5.57	
Braşovŭ	2.18	4.20	6.58	
	2.48	5.07		7.23
Feldióra	3.19	5.42		8.03
Apaţa	3.40	6.09		8.37
Augustinŭ	3.56	6.55		9.04
Homorodŭ	4.29	8.23		9.46
Haşfalĕu	5.34	8.53		11.03
Sighişóra	5.54	9.31		11.29
Elisabetopole	6.21	10.09		12.06
Mediaşŭ	6.42	10.31		12.37
Copşa mică	6 55	10.47		12.53
	6.57	11.06		1.18
Micăsasa		11.42		1.39
Blaşiu	7.31	11.57		2.13
Crăciunelŭ		12.28		2.27
Teiuşŭ	8.—	1.08	1.25	2.49
	8.07	1.35	1.50	3.47
Aiudŭ	8.24	2.05	2.12	4.07
Vinţul de sus		2.13	2.19	4.28
Uióra		2.31	2.39	2.34
Cucerdea	8.54	3.18	3.15	4.52
Ghirişŭ	9.23	4.45	4.32	5.26
Apahida		5.14		6.34
Cluşiu	10.45	6.08	4.53	6.52
	11.01	6.29	5.30	7.40
Nădăşelŭ		6.47	5.47	8.—
Ghîrbău				8.15
Aghireşŭ		7.02	6.11	8.29
Stana	12.17	7.28		8.53
B. Huiedin	12.47	7.47	6.43	9.12
Ciucia		8.25	7.12	9.51
Bucia		8.51		10.06
Bratca	1.26	9.10	7.51	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.17	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.42	11.51
	2.25	11.04	8.47	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.09	2.24
Szolnok	5.26	3.31	11.51	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.55	8.40
Viena	1.40	1.40	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Viena	10.50	8.—	3.25
Budapesta	8.15	1.50	9.50
Szolnok	11.14	3.57	1.05
Aradŭ	3.45	6.52	5.24
	4.30	T. d. per. 2.20	5.46
Glogovaţŭ	4.42	2.34	5.57
Gyorok	5.03	3.05	6.19
Paulişŭ	5.14	3.23	6.30
Radna Lipova	5.32	3.39	6.48
Conop	5.56		7.12
Bêrzava	6.12		7.27
Soborşinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.33
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicica	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	9.50		10.19
Orăştia	10.16		10.50
Şibotŭ	10.36		11.16
Vinţ. de josŭ	11.—		11.44
Alba-Iulia	11.26		12.06
Teiuşŭ	11.53		12.38

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Teiuşŭ	3.09		1.39
Alba-Iulia	3.50		2.19
Vinţ. de josŭ	4.09		2.36
Şibotŭ	4.52		3.03
Orăştia	4.55		3.30
Simeria (Piski)	5.23		4 17
Deva	5.59		4.33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6.49		5.17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.53
Soborşinŭ	8.03		6.24
Bêrzava	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.14	7.46
Paulişŭ	9.58	6 01	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8 08
Glogovaţŭ	10.34	6.49	8.30
Aradŭ	10.46		8.40
	11.18	8.24	9.05
Szolnok	4.15	11.51	2.21
Budapesta	7.20	1.55	5.50
Viena	6.05	7.20	1.40

Simeria (Piski) Petroşenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.26	4.58
Haţegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	12.—	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Baniţa	9.21	3.19	8.04
Petroşenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	6.—	10.50	6.20
Baniţa	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Haţegŭ	8.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.15	11.30	7.15
Vinga	7.32	12.47	8.04
Timişóra	8.42	2.04	8.57

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.20	1.11	5.05
Vinga	7.21	2.46	6.40
Aradŭ	8.03	3.50	7.50

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.48	10.35	3.40	10.20
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirişŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirişŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra . . .	4.30	11.25
Odorheiu . . .	7.21	2.11

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu . . .	8.15	3.15
Sighişóra . . .	10.52	6.10

Careii-mari—Zelău

Careii-marĭ	5.50
Zelău	11.—

Zelău—Careii-mari

Zelău	1.56
Careii-marĭ	6.48

Mureşŭ-Ludoşŭ—Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagu-Budatelicŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa—Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	1.16
Ţagu-Budatelicŭ	4.15
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Nota: Numerĭ încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa mică	3.—	10.47	7.10
Şeica-mare	3.31	11.27	7.43
Loamneş	4.15	12.08	8.27
Ocna	4.46	12.38	8.59
Sibiiu	5.10	1.—	9.23

Sibiiu—Copşa-mică

Sibiiu	7.35	4.34	10.17
Ocna	8 02	4.58	10 43
Loamneş	8.30	5.25	11.09
Şeica-mare	9 05	5.55	11.40
Copşa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oşorheiu-R.-săs.

Cucerdea	2.50	8.20	2.41
Ludoş	3 34	9.11	3.27
Oşorheiu	5.20	11.17	5.14
	5.35		5.36
Regh.-săs.	7.10		7.15

Regh.-săs.-Oşorh.-Cucerdea

Regh.-săs.		8.—	8.15
Oşorheiu		9.35	9.53
	5.21	5.54	10.20
Ludoş	6.58	7.41	12.06
Cucerdea	7.47	8.25	12.50

Simeria (Piski)—Hunedóra

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.16
Cerna	11.13	5.03	9.34
Hunedóra	11.48	5.38	9.58

Hunedóra—Simeria (Piski)

Hunedóra	4.46	2.32	7.22
Cerna	5.11	3.—	7.50
Simeria	5.28	3.20	8.10

Braşov—Zêrnescĭ

Braşov	5.45	2.58
Zêrnescĭ	7.26	4.39

Zêrnescĭ—Braşov

Zêrnescĭ	8.—	5.20
Braşov	9.24	6.44

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.